

Θεματικές αξιολογήσεις από ομοτίμους (ΘΑΟ)

Η πυρηνική ασφάλεια αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα για την ΕΕ

Σε 13 από τα 27 κράτη μέλη της ΕΕ λειτουργούν πυρηνικοί σταθμοί ηλεκτροπαραγωγής. Είναι ζωτικής σημασίας το εν λόγω είδος ενέργειας να παράγεται με ασφαλή τρόπο. Για τον λόγο αυτόν, η συνεχής βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας αποτελεί απόλυτη προτεραιότητα για την Ευρατόμ και τα κράτη μέλη της.

Τα διδάγματα που αντλήθηκαν από το ατύχημα της Φουκουσίμα το 2011 οδήγησαν στην αναθεώρηση της οδηγίας της Ευρατόμ για την πυρηνική ασφάλεια. Με βάση τις «δοκιμές αντοχής» που πραγματοποιήθηκαν σε ευρωπαϊκούς πυρηνικούς σταθμούς ηλεκτροπαραγωγής, η αναθεωρημένη οδηγία (2014/87/ΕΥΡΑΤΟΜ) εισήγαγε **ένα ευρωπαϊκό σύστημα θεματικών αξιολογήσεων από ομοτίμους (ΘΑΟ)**. Οι ΘΑΟ διενεργήθηκαν για πρώτη φορά το 2017 και θα διενεργούνται τουλάχιστον ανά εξαετία.

Οι ΘΑΟ επιτρέπουν στα κράτη μέλη της ΕΕ να **εξετάζουν θέματα που έχουν στρατηγική σημασία για την πυρηνική ασφάλεια**, να ανταλλάσσουν εμπειρίες και να εντοπίζουν ευκαιρίες για την ενίσχυση της πυρηνικής ασφάλειας. Δεδομένης της σημασίας που έχουν οι αξιολογήσεις από ομοτίμους για τη συνεχή βελτίωση της πυρηνικής ασφάλειας, η διαδικασία των ΘΑΟ αποτελείται από δύο στάδια: τη διενέργεια αυτοαξιολόγησης και την αμοιβαία αξιολόγηση από ομοτίμους. Η πρώτη ΘΑΟ (2017-2019) αφορούσε τη διαχείριση της γήρανσης των πυρηνικών και των ερευνητικών αντιδραστήρων με ισχύ άνω του 1 MWth. Το θέμα της δεύτερης ΘΑΟ (2022-2024) είναι η πυροπροστασία στις πυρηνικές εγκαταστάσεις.

«Οι θεματικές αξιολογήσεις από ομοτίμους ενισχύουν τη συνεργασία των κρατών μελών, καθώς και την πυρηνική ασφάλεια στην ΕΕ.»

Marta Žiaková, πρόεδρος της ENSREG

Η Ομάδα Ευρωπαϊκών Ρυθμιστικών Αρχών σε θέματα πυρηνικής ασφάλειας (ENSREG) ανέπτυξε τη μεθοδολογία και το χρονοδιάγραμμα για τη διενέργεια των ΘΑΟ με την τεχνική υποστήριξη της Δυτικοευρωπαϊκής Ένωσης Ρυθμιστικών Αρχών στα Πυρηνικά (WENRA). Βασίζονται σε ολοκληρωμένη εμπειρογνωμοσύνη των εθνικών ρυθμιστικών αρχών.

Η διαφάνεια και η συμμετοχή του κοινού αποτελούν αναπόσπαστα στοιχεία της διαδικασίας.

Η διαφάνεια εξασφαλίζεται καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας των ΘΑΟ και **επιτρέπει τη δραστηριοποίηση και συμμετοχή του κοινού**. Όλα τα σχετικά έγγραφα και οι εκθέσεις δημοσιεύονται στον ιστότοπο της ENSREG.

Η πάγια συνεργασία των κρατών μελών στον τομέα της πυρηνικής ασφάλειας μπορεί να **συμβάλει ώστε να βελτιωθούν η πυρηνική ασφάλεια, η διαφάνεια και το άνοιγμα προς τα ενδιαφερόμενα μέρη σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο**. Οι ΘΑΟ αποσκοπούν, αφενός, στον εντοπισμό των τομέων που επιδέχονται τόσο γενικές όσο και ειδικές ανά χώρα βελτιώσεις και, αφετέρου, στην εξασφάλιση της παρακολούθησης για κάθε χώρα μέσω εθνικών σχεδίων δράσης, στα οποία θα λαμβάνονται υπόψη τα σχετικά πορίσματα και τα οποία θα συμβάλουν στις μελλοντικές εργασίες της ENSREG.

ENSREG

Η ENSREG παρέχει ανεξάρτητες συμβουλές στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Συμβάλλει στη δημιουργία των κατάλληλων συνθηκών για τη συνεχή βελτίωση και την επίτευξη κοινής αντίληψης σχετικά με την πυρηνική ασφάλεια και τη διαχείριση των ραδιενεργών αποβλήτων, καθώς και για την αύξηση της διαφάνειας στους εν λόγω τομείς. Η ENSREG είναι υπεύθυνη για την ανάπτυξη των διαδικασιών ΘΑΟ, αλλά και για τη διοργάνωση και την επίβλεψή τους.

Στο πλαίσιο των ΘΑΟ συνεργάζονται οι εξής φορείς:

- κράτη μέλη της ΕΕ,
- η ENSREG,
- η ομάδα των εμπειρογνομόνων αξιολόγησης,
- η Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
- η WENRA,
- εθνικές ρυθμιστικές αρχές,
- φορείς εκμετάλλευσης,
- άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.